

EGZAMIN ÓSMOKLASISTY

od roku szkolnego 2021/2022

HISTORIA

Przykładowy arkusz egzaminacyjny (OHIP-Q00)
Czas pracy: do 135 minut

GRUDZIEŃ 2020



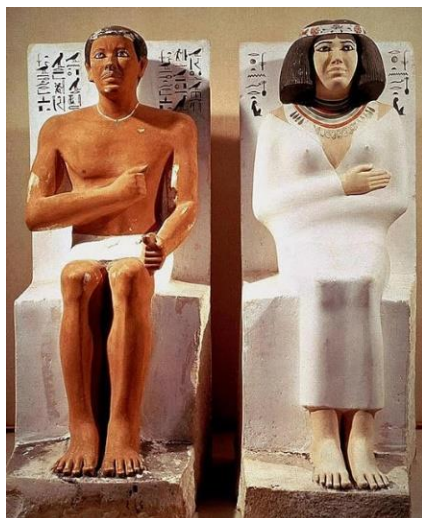
Centralna Komisja Egzaminacyjna
Warszawa 2020

Zadanie 1. (1 pkt)

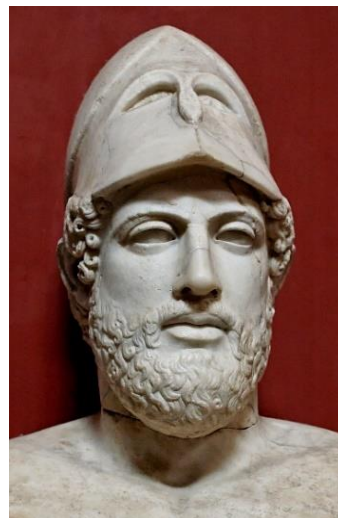
1.



2.



3.



Sztuka świata, red. A. Lewicka-Morawska, t. 1–2, Warszawa 1989.

Dokończ zdania. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

W starożytnej Mezopotamii powstało dzieło sztuki oznaczone numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.

Zadanie 2. (1 pkt)

Olimpia ożywała raz na cztery lata. Na ten czas ustawały w całej Grecji wojny. Ze wszystkich stron ściągali tu zawodnicy. Zawody trwały kilka dni i obejmowały wszelkie popisy zręczności i siły. W ich trakcie ogłaszano też ważne rozporządzenia, poeci czytali swoje utwory, filozofowie występowali z wykładami.

Na podstawie: J. Parandowski, *Mitologia. Wierzenia i podania Greków i Rzymian*,
Poznań 1989.

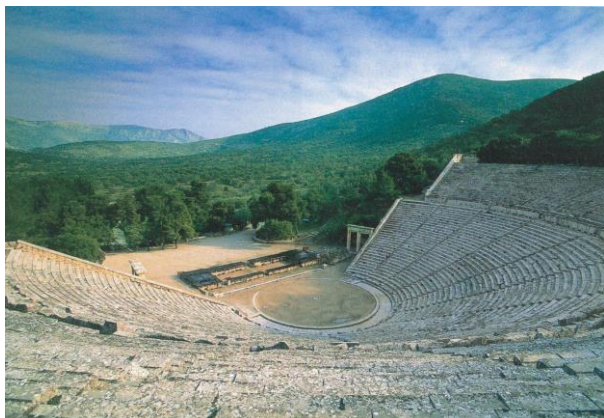
Uzupełnij zdanie.

W tekście opisano zawody, które nazywamy

.....

Zadanie 3. (1 pkt)

1.



2.



3.



*Historia powszechna. Starożytny Egipt. Grecja i świat helleński, Warszawa 2007;
www.croatia.hr*

Dokończ zdania. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Budynek, w którym odbywały się walki gladiatorów, przedstawiono na ilustracji oznaczonej numerem

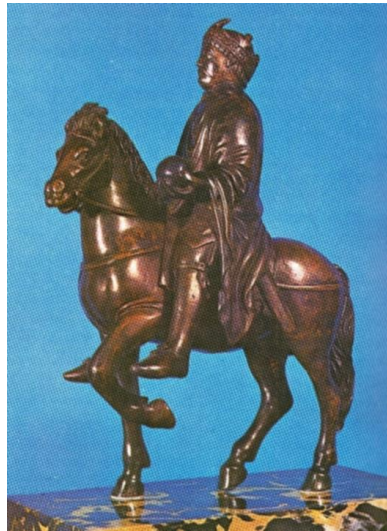
A. 1.

B. 2.

C. 3.

Zadanie 4. (1 pkt)

Źródło 1. Brązowa rzeźba władcy z końca IX wieku



Sztuka świata, red. M. Małachowski, t.3, Warszawa 1993.

Źródło 2. Fragment opracowania historycznego

Już za życia był uważany za idealnego chrześcijańskiego władcę. Prowadził wiele wojen. Powstrzymał zwycięski pochód Arabów w Hiszpanii. Rządził swym państwem mądrze i sprawnie. Nie umiał czytać ani pisać, ale dbał o powstanie nowych szkół i bibliotek. Za jego panowania sztuka i nauka bardzo się rozwinęły.

E. Barska, M. Głogowski, *Najważniejsze postaci w historii świata*, Poznań 2004.

Dokończ zdania. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Ilustracja i tekst nawiązuje do panowania cesarza

- A. Konstantyna Wielkiego.
- B. Justyniana Wielkiego.
- C. Karola Wielkiego.

Zadanie 5. (1 pkt)

Uporządkuj wydarzenia historyczne zgodnie z kolejnością chronologiczną. Wpisz do każdego wiersza tabeli – odpowiednio – literę A albo B, albo C, albo D.

1.	wydarzenie chronologicznie pierwsze	
2.	wydarzenie chronologicznie drugie	
3.	wydarzenie chronologicznie trzecie	
4.	wydarzenie chronologicznie czwarte	

- A. Pielgrzymka cesarza Ottona III do grobu biskupa Wojciecha.
- B. Wykupienie ciała biskupa Wojciecha przez Bolesława Chrobrego.
- C. Śmierć biskupa Wojciecha.
- D. Działalność misyjna biskupa Wojciecha wśród Prusów.

Zadanie 6. (2 pkt)



Sztuka świata, red. M. Małachowski, t.3, Warszawa 1993.

6.1. Dokończ zdania. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Budowla na powyższej fotografii reprezentuje styl

- A. romański.
- B. gotycki.
- C. barokowy.

6.2. Wypisz jedną cechę tego stylu, widoczną na ilustracji.

.....

.....

Tekst do zadań 7. i 8.

Fragment opracowania historycznego

W czasie rządów tego króla mennica królewska zaczęła produkować monety, nazwane groszami. Dochody królewskie zwiększyły się dzięki rozwojowi żup solnych w Bochni i Wieliczce oraz nowym podatkom. Król mógł więc postawić ponad 50 obronnych zamków i otoczyć murami wiele miast. Mówiono o nim, że „zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”.

Na podstawie: W. Bobiński, *Wędrówka przez czas* [...], Kraków 1995.

Zadanie 7. (1 pkt)

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Opisane w tekście działania zostały podjęte przez

- A. Bolesława Chrobrego.
- B. Kazimierza Wielkiego.
- C. Władysława Łokietka.

Zadanie 8. (1 pkt)

Wyjaśnij znaczenie występującego w tekście pojęcia *żupa solna*.

.....

.....

Zadanie 9. (1 pkt)

Fragment opracowania historycznego

31 października 1517 roku zakonnik i profesor uniwersytetu w Wittenberdze wygłosił kazanie. Nie zgadzał się ze sprzedażą odpustów przez Kościół. Wzywał przeciwników do publicznej dyskusji.

Na podstawie: *Wielka historia Polski*, praca zbior., t. II, Kraków 2003.

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Kazanie przywołane w tekście było skierowane przeciw płaceniu za darowanie doczesnej kary za grzechy.

TAK

NIE

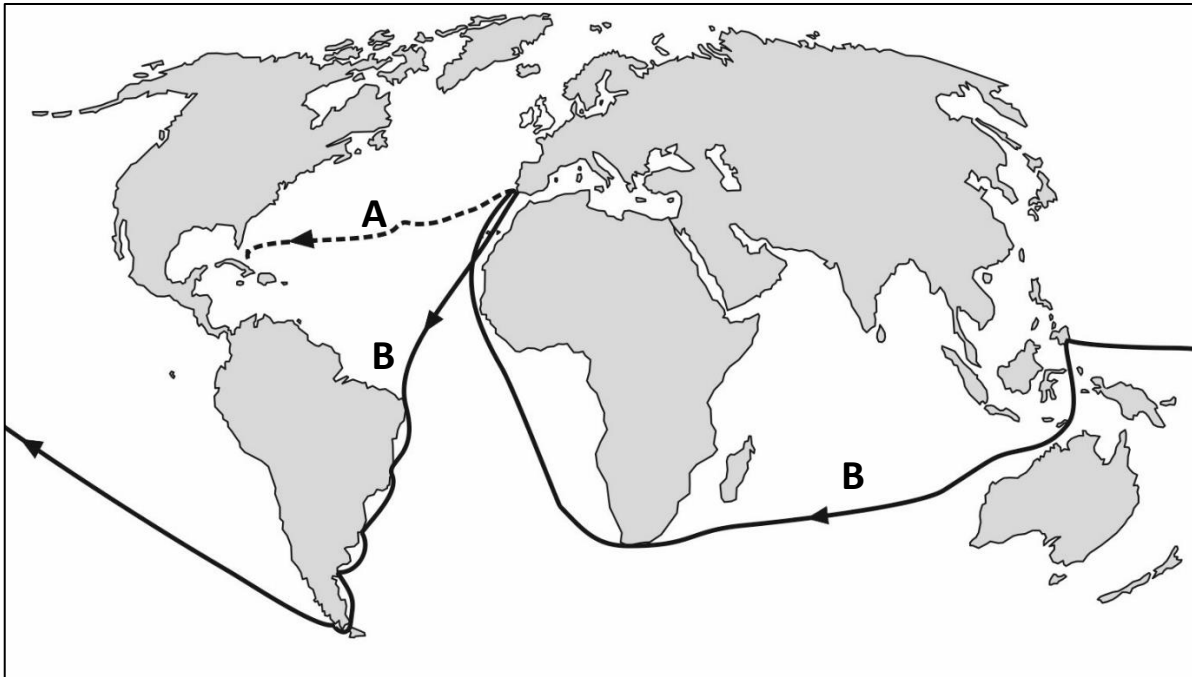
2. Kazanie zostało wygłoszone przez Jana Kalwina.

TAK

NIE

Zadanie 10. (2 pkt)

Mapa



Na podstawie: *Szkolny atlas historyczny*, Warszawa 2013.

Rozstrzygnij, którą linią (A czy B) zaznaczono na mapie wyprawę Ferdynanda Magellana. Odpowiedź uzasadnij.

Linia oznaczona literą:

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 12. (2 pkt)

Źródło 1. Fragment tekstu popularnonaukowego

Na sejmie w Lublinie połączono Polskę i Litwę w jedno państwo. Nazywano je Rzeczpospolitą Obojga Narodów. Miało ono wspólnego króla i sejm. Szlachta polska i szlachta litewska miały takie same przywileje.

Encyklopedia szóstoklasisty, praca zbior., Kraków 2003.

Źródło 2. Mapy

A



B



Na podstawie: *Szkolny atlas historyczny*, Warszawa 2013.

Na której mapie (A czy B) przedstawiono granice państwa, którego powstanie opisano w tekście? Uzasadnij swój wybór.

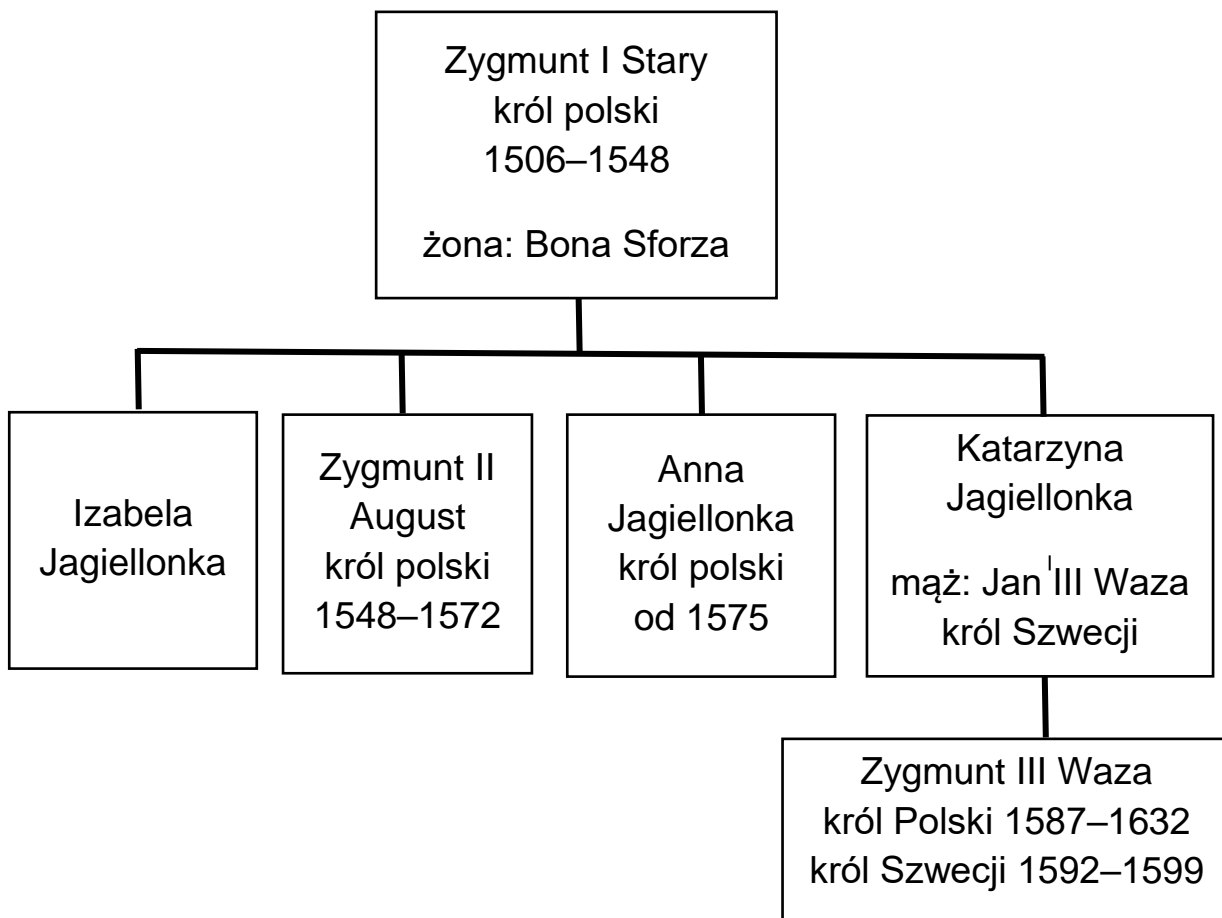
Mapa oznaczona literą:

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 13. (2 pkt)

Źródło 1. Tablica genealogiczna



1526–1540 – lata panowania

Na podstawie: *Encyklopedia popularna PWN*, Warszawa 2013.

Źródło 2. Fragment opracowania popularnonaukowego

Osadzenie tego króla na tronie było pomysłem jego ciotki. Był przecież jej ukochanym siostrzeńcem. Po matce był Jagiellonem. Nazywała go ukochanym Zysiem.

Na podstawie: B. Maciejowska, M. Maciorowski, *Władcy Polski. Historia na nowo opowiedziana*, Warszawa 2018.

13.1. Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

W tekście opisano okoliczności wyboru na króla

- A. Zygmunta III Wazy.
- B. Zygmunta II Augusta.
- C. Zygmunta I Starego.

13.2. Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Zygmunt I Stary był dziadkiem

- A. Zygmunta III Wazy.
- B. Zygmunta II Augusta.
- C. Jana III Wazy.

Zadanie 14. (1 pkt)

Tekst I

Zbudował Wilanów. Przebudował Zamek Królewski w Warszawie i odnowił Wawel. Te siedziby budowały znaczenie rodziny królewskiej. Stały w nich wspaniałe rzeźby i pomniki, a na ścianach wisiały obrazy.

Tekst II

Ten król o Szwecji nie zapomniał. Przeniósł siedzibę królewską do Warszawy, która zawdzięcza mu szybki rozwój. Obecność dworu powodowała budowę domów i pałaców magnackich. Osiedlali się w niej artyści i rzemieślnicy.

Tekst III

W jego czasach tworzyli Mikołaj Rej i Mikołaj Kopernik. Dwór niczym nie różnił się od zachodnioeuropejskich. Pojawili się na nim światli Włosi. Pięknie rozbudował Wawel, którego dzisiejszy wygląd właśnie jemu zawdzięczamy.

Na podstawie: B. Maciejowska, M. Maciorowski, *Władcy Polski. Historia na nowo opowiedziana*, Warszawa 2018.

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Dokonania Jana III Sobieskiego opisane zostały w

- A. tekście I.
- B. tekście II.
- C. tekście III.

Zadanie 15. (1 pkt)

Fragment deklaracji

My, zebrani na powszechnym Kongresie uroczyście ogłaszamy, że Zjednoczone Kolonie są wolnym i niepodległymi Stanami. Uwolnionymi od wszelkiego posłuszeństwa Brytyjskiej Koronie.

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Skutkiem przyjęcia powyższego dokumentu

- A. było przystąpienie Stanów Zjednoczonych do I wojny światowej.
- B. było głoszenie niepodległości Stanów Zjednoczonych.
- C. był wybuch wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych.

Zadanie 16. (2 pkt)

Źródło 1. Fragment opowiadania

Do Rzędowic, do dworu, przybył jakiś gość. Po wsi od razu rozeszło się, że to młody oficer z wieściami od Kościuszki. A wieści były nie byle jakie: pod Racławicami bitwa była ogromna, carscy mieli armaty i z nimi ruszyli na polskie szeregi. Ale Naczelnik Kościuszko widząc tę przewagę nieprzyjaciela wezwał do ataku kosynierów.

— Kosynierów? Na armaty? — pytali z niedowierzaniem ludzie we wsi.

— Ano tak! A wiecie, kto szedł pierwszy do ataku? Nasz Bartosz! Zaś za nim ławą ruszyli chłopci z kosami i pikami. I zabrali te armaty! A Bartosz to jedną zatkał swoją krakuską.

— Mój Wojtek? — dopytywała się Jagna, bo pobiegła do dworu posłuchać nowin.

Na podstawie: M. Krüger, Złota korona. Opowiadania z historii Polski, Warszawa 1976.

Źródło 2. Taśma chronologiczna



16.1. Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

W tekście mówi się o bitwie, która miała miejsce w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej numerem

A. 1.

B. 2.

C. 3.

16.2. Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Chłop Wojciech Bartosz pod Raławicami walczył z

A. Rosjanami.

B. Austriakami.

C. Turkami.

Zadanie 17. (1 pkt)

Tablice upamiętniające wydarzenia z czasów rozbiorów

1.



Napis na tablicy: Roku 1830 dnia 29^{go} listopada o godzinie 7^{ej} wieczornej podchorążowie tu skoszarowani pod przewodnictwem podporucznika Piotra Wysockiego porwali za broń rozpoczynając walkę narodu o niepodległość

2.



Napis na tablicy: Tu obozował Tadeusz Kościuszko 9 i 10 czerwca 1794 r

3.



Napis na tablicy: Pamięci zabitych
w dn. 4. II. 1905 R. 32 manifestantów

www.art.srodmiescie.warszawa.pl; www.polskaniezwykla.pl

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Tablica upamiętniająca wydarzenie, do którego doszło w XIX wieku,
została oznaczona numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.

Zadanie 18. (1 pkt)

Polska emigracja na początku XX wieku (dane szacunkowe)

Kraj	Liczba polskich emigrantów
Kanada	60 000
USA	2 000 000
Brazylia	100 000
Niemcy	300 000
Francja	35 000
Dania	7 000
Belgia	3 000
Szwajcaria	5 000
Rosja	500 000

www.epodreczniki.pl

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Otocz kółkiem TAK albo NIE.

1. Najwięcej Polaków osiedliło się w Stanach Zjednoczonych Ameryki.

TAK

NIE

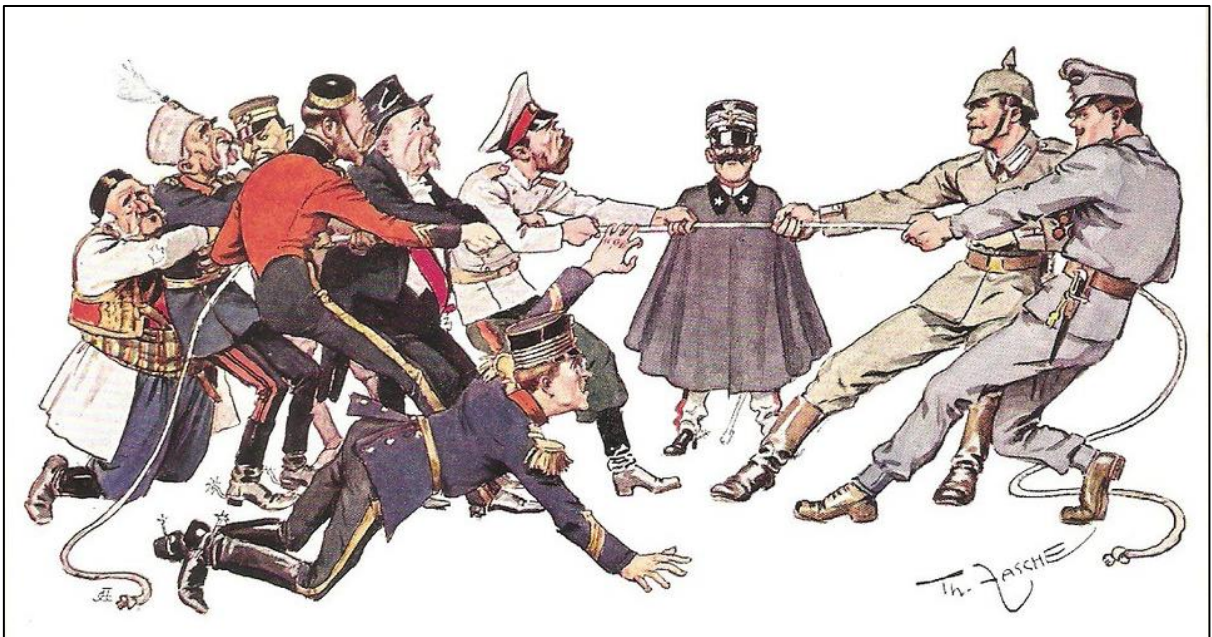
2. Polacy XIX wieku i na początku XX wieku osiedlali się również w Ameryce Południowej.

TAK

NIE

Zadanie 19. (2 pkt)

Rysunek satyryczny



www.bildarchivaustria.at

19.1. Podaj nazwę XX-wiecznego konfliktu, do którego nawiązuje rysunek.

.....
.....

19.2. Wybierz jeden element graficzny rysunku i wyjaśnij jego symbolikę.

.....
.....

Zadanie 20. (2 pkt)

Czy zgadzasz się z opinią, że Polacy niepodległość w 1918 roku wywalczyli sami? Swoje stanowisko uzasadnij, podając jeden argument, w którym odwołasz się do konkretnej wiedzy historycznej.

Pisz zgodnie z planem:

- przedstaw swoje stanowisko na ten temat
- uzasadnij, dlaczego tak uważasz, i w swoim uzasadnieniu odwołaj się do wiedzy historycznej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 21. (1 pkt)

Uporządkuj wydarzenia historyczne zgodnie z kolejnością chronologiczną.

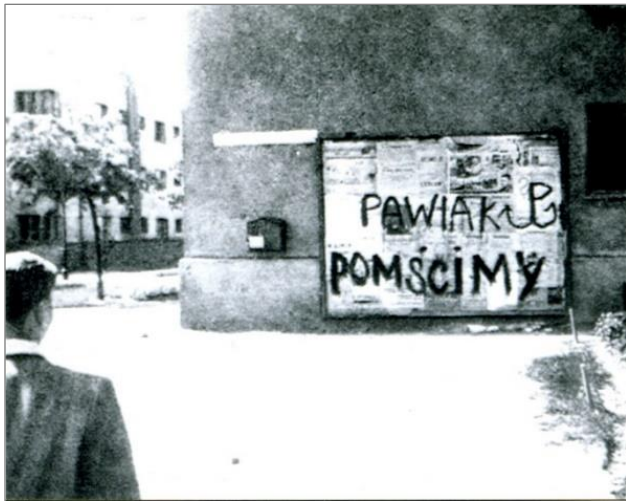
Wpisz do każdego wiersza tabeli – odpowiednio – literę A, B, C albo D.

1.	wydarzenie chronologicznie pierwsze	
2.	wydarzenie chronologicznie czwarte	

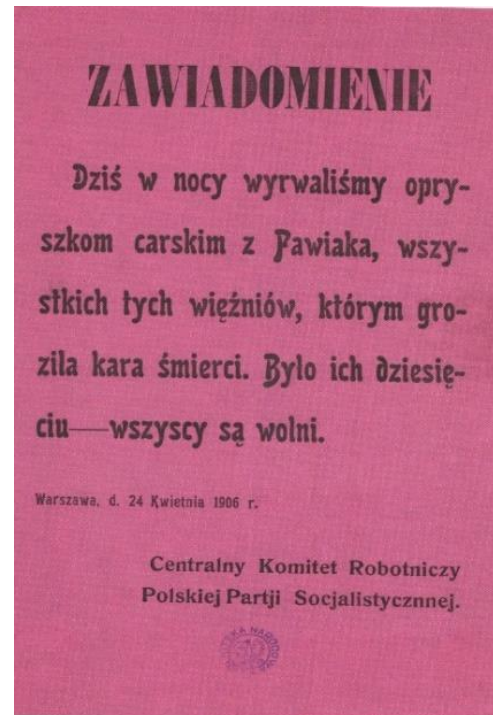
- A. Początek budowy Centralnego Okręgu Przemysłowego.
- B. Uchwalenie konstytucji marcowej.
- C. Początek budowy portu w Gdyni.
- D. Zamach majowy Józefa Piłsudskiego.

Zadanie 22. (1 pkt)

Fotografia



Ulotka



www.muzeum-niepodleglosci.pl; W. Milewska, *Niepodległość. Wokół myśli historycznej Józefa Piłsudskiego*, Kraków 2018.

Uzasadnij poniższe stanowisko jednym argumentem.

Stanowisko: Fotografia i plakat nie odnoszą się do tego samego XX-wiecznego konfliktu zbrojnego.





Argument:

.....

Zadanie 23. (2 pkt)

Mapa



-  Niemcy i ich sojusznicy
-  obszary okupowane przez Niemców i ich sojuszników
-  państwa koalicji antyhitlerowskiej
-  państwa neutralne

— granica tzw. Wielkich Niemiec

1 – Protektorat Czech i Moraw

2 – Generalne Gubernatorstwo

Na podstawie: J. Tyszkiewicz, E. Czapiewski, *Historia Powszechna. Wiek XX*,
Warszawa 2012.

Odpowiedz, czy na mapie przedstawiono granice państw europejskich z 1940 roku. Odpowiedź uzasadnij.

Odpowiedź:

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 24. (1 pkt)

1.



2.



3.



www.wilczetropy.ipn.gov.pl; www.historia.org.pl; www.pamięć.pl; www.pl.wikipedia.org

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Plakat stworzony przez polską niepodległościową organizację antykomunistyczną został oznaczony numerem

- A. 1.
- B. 2.
- C. 3.

Zadanie 25. (1 pkt)

Fragment dokumentu podpisanego 31 sierpnia 1980 roku w Gdańsku Komisja Rządowa i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy po rozważeniu 21 żądań strajkujących załóg Wybrzeża doszły do następujących ustaleń: Uznaje się za celowe powołanie nowych samorządnych związków zawodowych, Będą one prawdziwym reprezentantem robotników. Będą bronić społecznych i materialnych interesów pracowników i nie będą pełnić roli partii politycznej.

Na podstawie: www.pl.wikisource.org

Uzupełnij zdanie.

Skutkiem podpisania powyższego dokumentu było powstanie związku zawodowego pod nazwą: Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „.....” .

Zadanie 26. (1 pkt)

Fotografia



www.qc-berlin.eu

Dokończ zdanie. Otocz kółkiem właściwą odpowiedź.

Powyższa fotografia upamiętnia przełomowe wydarzenie z

- A. 1948 roku.
- B. 1953 roku.
- C. 1989 roku.

